

LIFE Project Number
LIFE+ 07 NAT/EE/000120

Inception Report
Covering the project activities from 01.02.2009 to 31.07.2009

Reporting Date
24.07.2009

LIFE+ PROJECT NAME
**“Saving life in meanders and oxbow lakes of Emajõgi River on
Alam-Pedja NATURA 2000 area“**

Acronym
HAPPYFISH

Data Project

Project location	ESTONIA
Project start date:	01.02.2009
Project end date:	30.11.2012
Total budget	€ 1 157 546
EC contribution:	€ 573 615
(%) of eligible costs	49,55%

Data Beneficiary

Name Beneficiary	Eesti Loodushoiu Keskus / Wildlife Estonia (NGO)
Contact person	Mr Mart Thalfeldt
Postal address	Veski 4, 51005 Tartu, ESTONIA
Telephone	+372 7 422 767, +372 50 62369
Fax:	+372 7 422 767
E-mail	info@loodushoid.ee
Project Website	www.loodushoid.ee/happyfish

1 Sisukord / Table of contents

1	Table of contents / Sisukord	2
2	Summary / Sissejuhatus	3
2.1	General Progress / Üldine olukord.....	3
2.2	Assessment to the project viability / Hinnang projekti eesmärkide ja tööplaani teostatavusele.....	3
2.3	Problems encountered / Esinenud probleemid.....	3
3	Administrative part / Administratiivne osa.....	3
3.1	Description of project management / Projekti juhtimise kirjeldus.....	3
3.2	Organigramme of the project team / Projekti organisatsioon.....	5
3.3	Partnership agreements status / Koostöölepingute status ja oluline sisu...5	5
4	Technical part / Tehniline osa.....	6
4.1	Actions / Tegevused.....	7
4.2	Availability of appropriate licences and authorisations / Vajalikud litsentsid ja kooskõlastused.....	10
4.3	Envisaged progress until next report / Tegevused järgmise raportini.....	10
5	Financial part / Finantsosa.....	13
5.1	Putting in place of the accounting system / Raamatupidamissüsteemi sisseseadmine.....	13
5.2	Continued availability of co financing / Projekti kaasfinantseerimine.....	13
5.3	Costs incurred / Projekti eelarve täitmine.....	13
6	Summary / Lühülevaade inglise keeles.....	15
7	Annexes / Lisad.....	16

2 Sissejuhatus

2.1 Üldine olukord

Projekt on alanud ettenähtud ajal ja plaanipäraselt. Projekti vajalikkus ja eesmärgid ei ole muutunud. Projekti elluvijate ja kaasfinantseerijate osas muudatusi ei ole. Lepingud seotud abisaajatega ja kaasfinantseerijatega on sõlmitud. Käesolevas staadiumis vajaliku personaliga on lepingud sõlmitud. Projekti juhtkomitee on moodustatud ja toimunud on esimesed töökoosolekud. Kinnitatud on detailne tööplan. Enamus tööks vajalikust varustusest on soetatud ja spetsifikatsioonid koostatud. Välitööd projekti alal on alanud. Korraldatud on esimesed avalikkuse teavitamiseminarid. Projekti tutvustav interneti koduleht on loodud. Projektila tähistamiseks on paigaldatud stend käidavasse kohta projektila keskkusse Palupõhja külas. Projekti on korduvalt tutvustatud meedias, sh üleriigilise levikuga ajalehtedes ja raadios.

2.2 Hinnang projekti eesmärkide ja tööplani teostatavusele

Projekti eesmärkides muudatusi ei ole ja projekt on teostatav. Projekti tööplan on koostatud arvestades võimalikke riske, et saavutada kokkulepitud tulemused tähtaegselt.

2.3 Esinenud probleemid

Projekti algstaadiumis projekti teostamist, sisu või tähtaegu mõjutada võivaid probleeme ilmnenud ei ole. Muutunud on riiklike maksude määrad, käibemaks on tõusnud 18lt protsendilt 20le ja tõstetud on kütuse aktsiisi, aga projekti edukat elluviimist see ei takista.

3 Administratiivne osa

3.1 Projekti juhtimise kirjeldus

Projekti juhtimiseks vajalik meeskond, nagu projektitaotluses kirjeldatud, on moodustatud ja lepingud sõlmitud. Projekti juhtimise võtmeisikuteks on juhtkomitee, projektijuht, looduskaitse vanemeksperdid ja projektijuhi abi.

Projektijuht ja vanemeksperdid osalesid Helsingis LIFE+ 2009.a. algavate projektide avakoosolekul, kus HAPPYFISH projekti tutvustati LIFE töötajatele ja teistele abisaajatele.

Kaasfinantseerijaga on korraldatud 4 kohtumist, mille tulemusena on sõlmitud täpsustatud finantseerimislepingud. Koostööpartneritega on tööplaani läbi arutatud ja koostöölepingud sõlmitud. Toimunud on 9 töönõupidamist.

Seotud abisaajatega on toimunud 11 kohtumist. Koostöölepingud on sõlmitud. Avalikkuse teavitamiseks on korraldatud 2 kohtumist ajakirjanduse esindajatega. Ilmunud on 4 artiklit kohaliku või vabariikliku levikuga ajalehtedes. Juhtkomitee moodustamiseks korraldati 8 kohtumist. Moodustatud on juhtkomitee järgmises koosseisus:

<i>Nimi</i>	<i>Asutus</i>
Kalev Aun	Keskkonnainvesteeringute Keskus, juhataja
Toomas Kevvai	Põllumajandusministeerium, maaelu- ja kalanduspoliitika asekanstler
Harry Liiv	Keskkonnaministeerium, keskkonnakorralduse põhiüksuse asekanstler
Andres Onemar	Keskkonnaministeerium, Keskkonnaameti peadirektor
Leo Saare	Keskkonnaministeerium, Info- ja tehnokeskuse juhataja
Ain Soome	Keskkonnaministeerium, kalavarude osakonna juhataja
Robert Oetjen	Looduskaitseühing Kotkas, tegevjuht
Vahur Jaakma	Puhja vald, vallvanem
Meelis Tambets	Eesti Loodushoiu Keskus, juhatuse liige

Juhtkomitee on kinnitanud projekti tööplaani ja juhtkomitee kodukorra. Toimunud on kaks juhtkomitee koosolekut 30.03. ja 22.05.2009.

Projekti kodulehekülje loomiseks on korraldatud 6 koosolekut. Projekti tutvustav kodulehekülg on loodud aadressiga www.loodushoid.ee/happyfish. Veeb on eesti ja inglise keeles.

Projektiala tähistava stendi kujundamiseks ja paigaldamiseks on toimunud 3 kohtumist. Stend paigaldati 26.05.2009 Alam-Pedja Looduskooli parkla äärde.

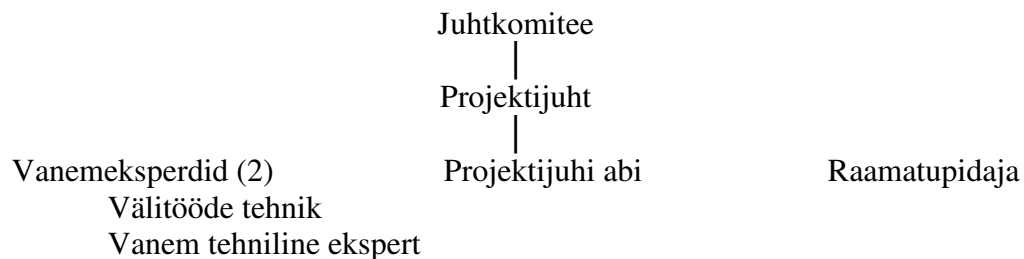
Seire teostamiseks ning setete eemaldamiseks ja luha niitmiseks on vajalikud kohaliku omavalitsuse, Keskkonnaameti ja Keskkonnainspektsiooni erinevad kooskõlastused ja load- liikumisluba, eripüügiluba, vee erikasutusluba. Kalade seireks vajalikud eripüügiload on Keskkonnaministeeriumist taotletud ja saadud. Liikumislod kaitseala liikumiskeeldudega võõndites on Keskkonnaametist taotletud ja saadud.

Looduskaitse vanemekspert korraldas Keskkonnainspektsiooni ja Keskkonnaameti esindajatele projekti ja projektiala tutvustava väljasõiduga töökoosoleku Alam-Pedja looduskaitsealale.

26.05.2009 toimus välise seirerühma esindaja poolt esimene projekti ülevaatus.

3.2 Projekti organisatsioon (juuli 2009)

Projekti juhtimise võtmeisikuteks on juhtkomitee, projektijuht, looduskaitse vanemeksperdid, projektijuhi abi, raamatupidaja, välitööde tehnik ning vanem tehniline ekspert:

Projektijuht vastutab projekti eesmärkide saavutamise ning tegevuste elluviimise eest. Vanemeksperdid vastutavad nii looduskaitse kui ka ihtüoloogiliste tegevuste korraldamise eest. Projektijuhi abi tagab projektijuhi assisteerimise, lisaks kodulehe sisu haldamise, kalamärgiste tagastamise kampaania läbiviimise, trükiste valmistamise ja lihtsamate GIS-põhise andmebaasiga seotud ülesannete täitmise. Raamatupidaja tegeleb projekti raamatupidamisega. Välitööde tehnik teostab välitöid. Vanem tehniline ekspert täidab järelevalveinseneri ülesandeid.

3.3 Koostöölepingute staatus ja oluline sisu

Seotud abisaajatega on lepingud sõlmitud: Looduskaitseühinguga Kotkas 25. mail 2009.a. (lisa 1) ning Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskusega (ITK) 22. mail 2009.a. (lisa 2).

Looduskaitseühing Kotkas korraldab aastatel 2010-2012 neli 3-päevast õppelaagrit (tegevus D3) avalikkuse teavitamiseks ja Natura 2000 jõeliste elupaikade ning kaitsealuste liikide ning looduskaitse üldiste põhimõtete tutvustamiseks. Laagrid on suunatud peamiselt noortele. Laagrites organiseeritakse nii teoreetilist õpet kui ka praktilisi töid tegevuste C1 ja C2 raames. 2009.a. suvel, nagu ka projektitaotluses plaanitud, õppelaagreid veel ei korraldata.

Info- ja Tehnokeskus juhendab projekti seire teostamist ja tagab seireandmete esitamise riiklikus keskkonnaregistris (tegevus E3). Keskkonnaregistris tehakse avalikkusele ja erialainimestele kättesaadavaks looduskaitse tegevuste C1, C2 ja C3 tulemused, samuti Natura 2000 liikide ja jõeliste elupaigatüüpide seire kava projektialal.

ITK tagab kokkulepitud tegevuste finantseerimise 100% omaosaluse arvelt, LIFE programmist vahendeid ei kasutata. Partner on kasusaaja selles mõttes, et antud projekti abil täieneb ITK andmebaas väärtuslike lisaandmetega. Tegevuse kulud moodustuvad ainult personali kuludest. Kuna antud töö ei kuulu ITK töötajate töökohustuste hulka, siis rakendatakse tööde teostamiseks täiendavat tööjõudu. Tööde eest tasumine toimub töö teostajaga eraldi kokkulepete põhjal tööaja arvestustabelite alusel.

4 Tehniline osa

Projekti ala hõlmab Emajõe ülemjooksul asuvat vanajõgede-rikast Alam-Pedja Natura 2000 ala. Emajõgi ühendab Võrtsjärve ja Peipsi järve (Euroopas pindalalt 4. järv). Emajõe vanajõed on unikaalsed kalade elu- ja kudealad, kus muude liikide seas on ka Natura 2000 kaitsealuste kalade *Aspius aspius*, *Gobitis taenia*, *Misgurnus fossilis* ja *Cottus gobio* säilimiseks olulised elupaigad.

Talviti tekib vanajõgedes hapniku puudus. Hapnikuvaeguse korral vanajõgedes on kaladel tarvis rännata hapnikurikkase Emajõkke. Vanajõgede suudmesse on tekkinud liivast ja mudast settevallid, mis veevaestel aastatel takistavad kalade liikumist hapnikuvaestest vanajõgedest hapnikurikkasse Emajõkke. Kalade hukkumise vältimiseks on vajalik setted eemaldada.

Emajõe luht on oluline kalade kudeala. Uuringutega on tõestatud, et paljud kalaliigid käivad kudemas kindlas vanajões. Kudealad on vähenenud ja vähenevad jätkuvalt, kuna luht võsastub. Koelmute taastamiseks tuleb luhta ja vanajõgede kaldaid niita ning puhastada võsast.

Projekti käigus teostatakse kaks otseselt jõelise elupaiga (elupaigatüüp 3260) kvaliteeti parandavat tegevust:

- setete eemaldamine vanajõgede suudmetest (C1);
- kalade kudealade taastamine (C2).

Elupaiga tüüpi 6450, lamminiite puudutab projekt piiratud ulatuses. Koelmute taastamiseks niidetakse lamminiitusid kitsal (tavaliselt kuni 100 m) alal vahetult vanajõgede ja Emajõe kaldal.

Otseselt looduskaitseline on ka Natura 2000 kaitsealuse kala *Aspius aspius* kalamajanduslik inkubeerimine ja taasasustamine Emajõkke (tegevus C3). Tõugja populatsiooni suurendamiseks taasasustatakse Emajõkke 50 000 ühe aasta vanust maimu.

4.1 Tegevused

4.1.1 Tegevus A1: *Detailse tööplaani ja ajakava koostamine.*

Tööplaani koos ajakavaga on koostatud ja kinnitatud juhtkomitee poolt esimesel töökoosolekul 31.03.2009 (lisa 3). Tööplaani täitmine on toodud joonisel 1.

ACTION PLAN		2009	2010	2011	2012
	Short name of action				
	Progress reports	Proposed			
		Actual			
A.1	Elaboration of detailed project action plan and timetable	Proposed			
		Actual			
A.2	Formation of project steering committee	Proposed			
		Actual			
A.3	Development of guidelines for monitoring the Natura 2000 riverine habitats and fish species	Proposed			
		Actual			
C.1	Rehabilitation the connections of meanders (oxbow lakes) with the river	Proposed			
		Actual			
C.2	Restoration of spawning grounds	Proposed			
		Actual			
C.3	Reintroduction of <i>Aspius aspius</i>	Proposed			
		Actual			
D.1	Project website	Proposed			
		Actual			
D.2	Issuing of booklets related to the targeted riverine Natura 2000 habitats and fish species	Proposed			
		Actual			
D.3	Study camps focussing on Natura 2000 values of Estonian rivers	Proposed			
		Actual			
D.4	Campaign for return of fish tags	Proposed			
		Actual			
D.5	Introduction of Habitats Directive Annex II fish species and their habitats in media (radio, TV, papers), seminars and international conferences	Proposed			
		Actual			
D.6	Composing a layman's report	Proposed			
		Actual			
E.1	Project management	Proposed			
		Actual			
E.2	Project steering committee	Proposed			
		Actual			
E.3	Monitoring of the project results	Proposed			
		Actual			
E.4	Project audit	Proposed			
		Actual			
E.5	After-LIFE Conservation Plan	Proposed			
		Actual			

Joonis 1. HAPPYFISH tööplaani täitmine juuli 2009.a.

4.1.2. Tegevus A2: Projekti juhtkomitee moodustamine.

Moodustatud on 9-liikmeline juhtkomitee, kus on esindatud Põllumajandusministeerium, Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet, kohalik omavalitsus (Puhja vald), kaasfinantseerija Keskkonnainvesteeringute Keskus ja seotud abisaajad Looduskaitseühing Kotkas ning Riiklik Info- ja Tehnokeskus. Toimunud on kaks töökoosolekut, kinnitatud on juhtkomitee kokkuvõtte.

4.1.3. Tegevus A3: Juhendite koostamine Natura 2000 liikide ja elupaikade seire korraldamiseks.

Alustatud on välitöödega ja andmete kogumise ning töötlemisega. Tegevus toimub plaanipäraselt. Projektijärgne (ex-ante) monitooring antud alal toimub peale projekti lõppu projekti käigus loodud printsiipide ja metoodika järgi, mida kasutatakse ka kaitse- ja majanduskavade koostamisel. Andmed sisestatakse Riiklikku Keskkonnaregistrisse. Ex-ante tegevused toimuvad projektipõhistena ja riiklike programmide raames.

4.1.4. Tegevus C1: Setete eemaldamine vanajõgede ja Emajõe ühenduskohtadest.

Projekti käigus eemaldatakse setted vähemalt 10 olulisema vanajõe ja Emajõe ühenduskohtadest. Tegevuste lõpuleviimise tähtaeg on 30.09.2011. Alustatud on eeltöödega. Eelprojekt on koostatud, toimub projekterija valik detailse tööprojekti koostamiseks. Projekti valmimise tähtaeg on 31.11.2009.

Läbi on viidud keskkonnamõjude hindamine. Keskkonnaametile on esitatud vee erikasutusloa taotlus. Kohalike omavalitsusi on informeeritud planeeritavatest tegevustest. Tegevus toimub plaanipäraselt.

4.1.5. Tegevus C2: Kalade kudealade taastamine.

Projekti käigus taastatakse kudealaid kokku 50 hektaril. Tööde teostamise tähtaeg on 30.09.2012. Alustatud on eeltöödega, toimub projekterija valik. Projekti valmimise tähtaeg on 31.11.2009. Tegevus toimub plaanipäraselt.

4.1.6. Tegevus C3: *Aspius aspius* (tõugjas) taasasustamine.

Projekti käigus püütakse projekti alalt suguküpsid kalu ning inkubeeritakse ja kasvatatakse kalamajandi tingimustes maimud 1 aasta vanuseks. Kokku taasasustatakse projekti alale vähemalt 50 000 tõugja (*Aspius aspius*) maimu. Tähtaeg on 31.10.2012. Tegevustega on alustatud. Toimunud on esimesed püügid suguküpsede isendite saamiseks. Sõlmitud on paljundamiseks vajalikud lepingud kalamajandiga. Soetatud on vajalikud töövahendid. Tõugja rännete ja kudealade tundmaõppimiseks kasutatakse kaasaegset telemeetria meetodit. Korraldatud on Euroopas tunnustatud telemeetria eksperdi Dr. Finn Øklandi külaskäik projekti alale eesmärgiga konsulteerida telemeetria meetodite ja seadmete valikut.

Otsustasime teha biotelemeetria metoodikas muudatuse- asendada raadiotelemeetria meetodi akustilise telemeetria meetodiga. Sõlmitud on lepingud seireks vajalike seadmete hankimiseks. Tegevus toimub plaanipäraselt.

4.1.7. Tegevus D1: Projekti koduleht.

Projekti koduleht on loodud ja kättesaadav aadressil www.loodushoid.ee/happyfish. Toimub pidev kodulehe uuendamine.

4.1.8. Tegevus D2: Projekti Natura 2000 liike ja elupaiku tutvustava bukleti loomine.

Alustatud on vajaliku materjali kogumist. Soetatud on vajalik fototehnika ja tehtud välitöid informatsiooni kogumiseks. Tegevus toimub plaanipäraselt.

4.1.9. Tegevus D3: Natura 2000 jõeliste elupaikade väärtusi tutvustavate õppelaagrite korraldamine.

Projekti käigus korraldatakse projekti ala keskuses Palupõhja külas kokku neli 3-päevast õppelaagrit, mille käigus osalejad õpivad tundma Natura jõeliste elupaikade väärtusi ja kaitsealuseid liike. Ühtlasi teostatakse praktilisi töid kudealade taastamiseks. Peamiselt oodatakse osalema noori (alates 15 eluaastast), aga ka teemaga seotud ametnikke ning spetsialiste.

Sõlmitud on koostööleping tegevuste elluviimise eest vastutava Looduskaitseühinguga Kotkas, kes on ühtlasi ka seotud abisaaja. Looduskaitseühingul Kotkas on suured kogemused keskkonnavalase koolituse andmiseks ja õppepäevade korraldamises. Tegevused algavad 2010. a. suvel ja jätkuvad 2011. ning 2012. aastal. Tegevus toimub plaanipäraselt.

4.1.10. Tegevus D4: Kalamärgiste tagastamise kampaania läbiviimine.

Plaanitud on korraldada igal aastal üks kalamärgiste tagastamise kampaania, mille käigus teavitatakse kohalike elanikke, kalastajaid ja riiklike teenistuste spetsialiste projekti tulemustest. Kampaania käigus laekub hulgaliselt andmeid kalade rände kohta. Andmed on olulised seire teostamisel ja seire juhendi koostamiseks. Käesolevaks ajaks on korraldatud üks projekti piirkonna kalamehi ja üks Keskkonnainspektiooni spetsialiste teavitav seminar. Alustatud on vastavate trükiste ettevalmistusega. Tegevus toimub plaanipäraselt.

4.1.11. Tegevus D5: Kaitsealuste liikide ja elupaikade tutvustamine meedias, seminaridel ja rahvusvahelistel konverentsidel.

Projekti tutvustati Life+ Kick-off infopäeval Helsingis. Toimunud on kaks projekti tutvustavat seminari: üks kohalikele harrastus- ja elukutselistele kalameestele 31.03.2009 Tartus, teine Riikliku Keskkonnainspektiooni ametnikele 08.04.2009 Tallinnas.

Projektiala keskusesse Alam-Pedja looduskaitsealal Palupõhja külas on paigaldatud projekti ning kaitsealuseid liike tutvustav stand. Ilmunud on artiklid vabariiklikus päevalehes Postimees (tiraaž 68 000) 02.04.2009, Jõgeva maakonnalehes Vooremaa (tiraaž 17 000) 13.06.2009, vabariiklikus päevalehes Eesti Päevaleht (tiraaž 40 000) 20. juunil 2009.a., nädalalehes Ärileht (tiraaž

7000) 20. juunil 2009.a., uudisteagentuuri Baltic News Service (BNS) portaalis 12.05.2009.a.

Tegevus toimub plaanipäraselt. Toimunud ürituste kohta on täpsem informatsioon kodulehel.

4.1.12. Tegevus E1: Projekti juhtimine.

Projekti meeskond on komplekteeritud vastutavate töötajatega. Moodustatud on projekti juhtkomitee. Koostatud ja kinnitatud on projekti tööplaani.

4.1.13. Tegevus E2: Projekti juhtkomitee.

Projekti juhtkomitee on moodustatud 9-liikmelisena. Juhtkomiteesse kuuluvad oluliste ministriumide, Keskkonnateenistuse, kohaliku omavalitsuse, kaasfinantseerija ja abisaajate juhtivad töötajad. Juhtkomitee on vastu võtnud kodukorra ja kinnitanud projekti tööplaani. Toimunud on kaks töökoosolekut. Töökoosolekud hakkavad plaanilisena toimuma 2 korda aastas. Juhtkomitee hindas projekti algetapi tulemusel ja vastavuse tööplaanile heaks.

4.1.14. Tegevus E3: Projekti tulemuste seire.

Projekti seire toimub kahel tasandil:

- otseselt kaitsekorralduslik. Tegevuste tulemusena koostatakse Alam-Pedja Natura 2000 jõeliste elupaikade ja Emajõe vanajõgede kaitsealuste kalaliikide seire juhend. Juhendid ja tulemused tehakse avalikkusele kättesaadavaks Info- ja Tehnokeskuse (seotud abisaaja) poolt Riiklikus Keskkonnaregistris.

- projekti eesmärkide saavutamise ja projekti edukuse seire. Projekti elluviimise seire toimub projekti juhkonna ja juhtkomitee tasandil. Tulemuste mõõtmiseks kasutatakse indikaatoreid. Indikaatorid on toodud lisa 4 tabelites.

4.2 Vajalikud litsentsid ja kooskõlastused.

Projekti tegevuse C1 (vanajõgede suudmete süvendamine) teostamiseks on vajalik Keskkonnaameti poolt väljastatav vee erikasutusluba. Taotlus vee erikasutusloa saamiseks on esitatud. Sama tegevuse läbiviimisega kaasnevate mõjude hindamiseks on läbi viidud keskkonnamõjude hindamine. Keskkonnamõjude hindamise tulemusena on hinnatud tegevusi keskkonnale ohututeks ja kalade elukeskkonda parandavaks. Kalade seireks vajalikud eripüügiload on Keskkonnaministeeriumist taotletud ja saadud. Liikumislload kaitseala liikumiskeeldudega võõndites on Keskkonnaametist taotletud ja saadud.

4.3 Tegevused järgmise raportini.

Järgmise raporti (esimene vaheraport) tähtaeg on 31.01.2011. Selleks ajaks läbi viidud tegevused on kirjeldatud alljärgnevalt ning esitatud töötabelis (joonis 2).

- 4.3.1. Tegevus A3: Juhendite koostamine Natura 2000 liikide ja elupaikade seire korraldamiseks.**
Juhendid on koostatud.
- 4.3.2. Tegevus C1: Setete eemaldamine vanajõgede ja Emajõe ühenduskohtadest.**
Projekteerimine on lõpetatud, alltöövõtja on välja valitud, osaliselt on tööd teostatud.
- 4.3.3. Tegevus C2: Kalade kudealade taastamine.**
Projekteerimine on lõpetatud, osaliselt on tööd teostatud
- 4.3.4. Tegevus C3: *Aspius aspius* (tõugjas) taasasustamine.**
Kala on inkubeeritud, poole aasta vanused maimud on kalamajandis kasvamas.
- 4.3.4. Tegevus D1: Projekti koduleht.**
Projekti koduleht on uuendatud
- 4.3.6. Tegevus D2: Natura 2000 liike ja elupaiku tutvustava bukleti loomine.**
Bukleti materjal on koos, esimene buklett on välja antud ja tehtud kättesaadavaks avalikkusele.
- 4.3.7. Tegevus D3: Natura 2000 jõeliste elupaikade väärtusi tutvustavate õppelaagrite korraldamine.**
Esimene 3-päevane õppelaager on toimunud.
- 4.3.8. Tegevus D4: Kalamärgiste tagastamise kampaania läbiviimine.**
Kampaaniast teavitavad trükised on tehtud ja avalikkusele kättesaadavad. Toimunud on kaks seminari. Püütud ja märgistatud on võimalikult palju tõugjast.
- 4.3.9. Tegevus D5: Kaitsealaste liikide ja elupaikade tutvustamine meedias, seminaridel ja rahvusvahelistel konverentsidel.**
Projekti on tutvustatud meedias. Ilmunud on 5 artiklit. Osaletud on 3 seminaril.
- 4.3.10. Tegevus E1: Projekti juhtimine.**
Projekti meeskond fikseerib pidevalt projekti hetkeseisu ja vastavust tööplaanile. Edastatakse vastavat informatsiooni juhtkomiteele, välise seirerühma esindajale ja LIFE organisatsioonile.
- 4.3.11. Tegevus E2: Projekti juhtkomitee.**
Toimunud on kolm juhtkomitee korralist koosolekut.
- 4.3.12. Tegevus E3: Projekti tulemuste seire.**
Seiretulemused on tehtud kättesaadavaks Riiklikus Keskkonnaregistris. Analüüsitud on projekti eesmärkide täitmist.
- 4.3.12. Tegevus E4: Projekti audit.**
Projekti audiitor on välja valitud.

ACTION PLAN			2009	2010	2011	2012
	Short name of action					
	Progress reports	Proposed	■		■	■
		Actual	■	■		
A.1	Elaboration of detailed project action plan and timetable	Proposed	■			
		Actual	■			
A.2	Formation of project steering committee	Proposed	■			
		Actual	■			
A.3	Development of guidelines for monitoring the Natura 2000 riverine habitats and fish species	Proposed	■	■	■	
		Actual	■	■	■	
C.1	Rehabilitation the connections of meanders (oxbow lakes) with the river	Proposed	■	■	■	■
		Actual	■	■	■	
C.2	Restoration of spawning grounds	Proposed	■	■	■	■
		Actual	■	■	■	
C.3	Reintroduction of <i>Aspius aspius</i>	Proposed	■	■	■	■
		Actual	■	■	■	
D.1	Project website	Proposed	■	■	■	■
		Actual	■	■	■	
D.2	Issuing of booklets related to the targeted riverine Natura 2000 habitats and fish species	Proposed			■	■
		Actual	■	■	■	
D.3	Study camps focussing on Natura 2000 values of Estonian rivers	Proposed		■	■	■
		Actual	■	■	■	
D.4	Campaign for return of fish tags	Proposed	■	■		
		Actual	■	■		
D.5	Introduction of Habitats Directive Annex II fish species and their habitats in media (radio, TV, papers), seminars and international conferences	Proposed	■	■	■	■
		Actual	■	■	■	
D.6	Composing a layman's report	Proposed				■
		Actual				
E.1	Project management	Proposed	■	■	■	■
		Actual	■	■	■	
E.2	Project steering committee	Proposed	■	■	■	■
		Actual	■	■	■	
E.3	Monitoring of the project results	Proposed	■	■	■	■
		Actual	■	■	■	
E.4	Project audit	Proposed			■	■
		Actual		■		
E.5	After-LIFE Conservation Plan	Proposed				■
		Actual				

Joonis 2. HAPPYFISH tööplaani eeldatav täitmine 31.01.2011 seisuga.

5 Finantsosa

5.1 Raamatupidamissüsteemi sisseseadmine.

Projekti raamatupidamine on korraldatud arvestades Üldtingimuste nõuetega vastavalt ühingu raamatupidamise siseeskirjadele ning Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse ja hea tava järgi. Palgatud on raamatupidaja, sisse on seatud analüütiline arvestussüsteem, avatud on projekti jaoks eraldi konto, projekti kulude kohta peetakse eraldi analüütilist arvestust. Kuludokumentidel fikseeritakse eraldi LIFE põhisisu.

Alustatud on läbirääkimisi projekti audiitori leidmiseks.

5.2 Projekti kaasfinantseerimine.

Projekti kaasfinantseerija Keskkonnainvesteeringute Keskusega on sõlmitud 05.03.2009.a. leping projekti kaasfinantseerimiseks vastavalt projekti taotlusele.

5.3 Projekti eelarve täitmine

Projekti eelarve täitmine 24. juuli 2009.a. seisuga on toodud tabelis 1.

Tabel 1: Projekti eelarve täitmine seisuga 24. juuli 2009

Budget breakdown categories	Total cost in €	Costs incurred from the start date to 31.07.2009 in €	% of total costs
1. Personnel	567 543	73 943,90	13,03
2. Travel and subsistence	73 103	3 620,07	4,95
3. External assistance	294 692	1 354,93	0,46
4. Durable goods	101 975	85 582,76	83,93
Infrastructure	-		
Equipment	101 975	85 582,76	83,93
Prototype	-		
5. Land purchase / long-term lease	-		
6. Consumables	43 700	10 134,65	23,19
7. Other Costs	52 250	3 678,91	7,04
8. Overheads	24 283	4 524,8	18,6
TOTAL	1 157 546	182 840,02	15,80

Kulud vastavad projekti taotlusele, koostöölepingule ja tööplaanile.

Ostetavate teenuste kulude väike maht käesolevaks ajaks on tingitud suuremahuliste tööde (tegevus C1, C2 kaeve- ja niitmistööd) toimumisega alates 2010. aastast.

Projekti edukaks elluviimiseks on oluline soetada vajalikud vahendid õigeaegselt. Kuna olulisemad töövahendid on soetatud (sh ka peamised telemeetria seadmed), on ka kestuskaupade soetamise eelarve täitmine suur. Lisaks projekti taotluses kirjeldatud kestuskaupadele oleme soetanud sõudepaadi maksumusega € 907, 55.

Paadi soetamine on vajalik, et operatiivsemalt teostada välitöid kogu projektialal. Kaks vanajõe (Kupu ja Samblasaare) asuvad Emajõe ülemjooksul Palupõhja küla juures. Kuna Palupõhja külla on juurdepääs ka autoga, on võimalik teha välitöid kohapeal paikneva väikese paadiga. See võimaldab vähendada paadiga sõitmist, aja- ja kütusekulu, samas suurendada tööefektiivsust. Sõudepaadi soetamine ei ohusta eelarve täitmist, eelarve jääb plaanitud piiridesse. Mitmete kestuskaupade ostudelt on hetkesituatsioonis tekkinud kokkuvõttes võrreldes projekti taotlusega.

6 Summary

The Project have been going on in accordance with the Agreement. The Project was started 1/2/2009, all planned activities for the first six months (13 % of the total duration) have been carried out.

The objectives and necessity of the project are still valid. There are no changes comparing to project implementation plan, all the contracts with associated beneficiaries, co-financers and personnel have been made and are valid. Most of the necessary equipment are purchased. The workplan of the project is created taking into consideration several possible risks in order to accomplish the objectives on time. The workplan and the rules of procedure are confirmed and approved by project steering committee.

There are 9 members in project steering committee, including leading persons from Ministry of the Environment, Ministry of Agriculture, Environmental Board, local government, co-financers and partners. Two working seminars with steering committee have been carried out.

After four meetings with the co-financer the specified co-financing contract was signed on 05.03.2009. With associated beneficiaries there have been 11 meetings and the contracts are ready: 22.05.2009 with Estonian Environmental Information and Technology Centre, 25.05.2009 with Nature Protection Association Kotkas.

Two media seminars have been carried out, one article in local and three in state newspapers are available. The project was also introduced via Baltic News Service. Four project information seminars have been carried out: 1 for local fishermen, 3 for nature protection and environmental specialists (2 in Tartu, 1 in Tallinn).

In total nine meetings have been held to create the project webpage and on-site panel. The webspace is available at www.loodushoid.ee/happyfish, it is followed up from time to time. The on-site information panel introducing the area and protected fish species was installed on 26.05.2009 at Palupõhja parking lot which is one of the most visited spot in Alam-Pedja.

All necessary activity licenses are applied.

Analytical accounting system is settled. The budget is in accordance with the project application, contracts and the workplan. The state of the project budget on 24.07.2009 is showed in table 1.

The first project inspection by the representative of external monitoring group was held on 26.05.2009.

7 Annexes / Lisad

- Lisa 1** Partnership agreement Nature Protection Association Kotkas / Koostööleping lisadega: Looduskaitseühing Kotkas
- Lisa 2** Partnership agreement Estonian Environmental Information and Technology Centre / Koostööleping lisadega: Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskus
- Lisa 3** Project action plan / Projekti Tööplaan
- Lisa 4** Project output indicators / Projekti tulemuste indikaatorid
- Lisa 5** Tax department testimony /Maksu- ja Tolliameti käibemaksu õiend: MTÜ Eesti Loodushoiu Keskus
- Lisa 6** Tax department testimony / Maksu- ja Tolliameti käibemaksu õiend: Looduskaitseühing Kotkas
- Lisa 7** Tax department testimony / Maksu- ja Tolliameti käibemaksu õiend: Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskus
- Lisa 8** Estonian Environmental Information and Technology Centre testimony / Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse kinnitus